GAZETA KRAKOWSKA

Nro 100.

z KRAKOWA dnia 14 GRUDNIA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Petersburga d. 7 Listopada D. K.

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Naywyższym Ukazem z dnia 5. b. m. raczył N. Pan dać klucz Szambelański Kamerjunkrowi Radcy nadwornemu Xiążęciu Alexandrowi Galicynowi, należącemu do służby cywilney J. C. Mości Cesarzewicza Wielkiego Xiążęcia Konstantego.

Jenerał Porucznik Rüdiger, dowódca 3ciey dywizyi huzarów, otrzymał od N. Pana szablę honorową złotą, ozdobioną dyamentami, z napisem: Za waleczność, w nagrodę męztwa, iakie okazał w ciągu całey kampanii przeciw Turkom.

Xiążę Hessen-Homburg przybył z Odessy do tuteyszey stolicy.

Rzeka Newa stanęła wczoray około godziny 10tey wieczorem.

Z Wilna 16 *Listopada D. K.*

(Z Kuryera Litewskiego.)

Jeszcze przed dwoma laty, pamięć szczególney gorliwości i poświęcenia się, iakie okazał dla dobra nauk i Kościoła Hieronim Hrabia Stroynowski, wprzódy Professor i Rektor Cesarskiego Uniwersytetu Wileńskiego, a późnieyey Biskup Wileński, z uczuciem wdzięczności połączona, natchnęła wielbicielom iego przymiotów, proiekt wzniesienia dlań w Kościele Uniwersyteckim S. Jana pomnika, któryby świadczył późney potomności o zasługach tego Męża i uczuciu współczesnych. Ku temu celowi Professor Podczaszyński plan stosowny zakreślił; i wnet osoby Duchowne, Członkowie Uniwersytetu, oraz Urzędnicy i obywatele Litewscy pośpieszyli złożyć dostateczną na ten przedmiot składkę. A tak w krótkim przeciągu czasu i w tymże samym roku, w którym Uniwersytet przed czterma blisko miesiącami obchodził uroczyście 25cioletnią pamiątkę Naywyższego potwierdzenia przez Błogosławioney pamięci N. Cesarza Alexandra I, stanął razem i pomnik, przez wdzięczne serca ziomków wzniesiony temu, który do wyiednania tey Monarszey dla tuteyszych prowincyy łaski, w celu pomnożenia środków powszechney instrukcyi, iako ówczesny Rektor Uniwersytetu, gorliwie się przyłożył. Napis, złotemi literami na tablicy marmurowey wyryty, iest następuiący: *D. O. M. Hieronimo Comiti Strzemień Stroynowski Episkopo Vilnensi Ord. S. Annae et S. Stanislai 1 Cl. Equiti, Scholarum per Lithvaniam Moderatori Antecessori et Academiae Vilnensis Rectori e vivis*

erepto A. MDCCCXV D. V. Augusti aetatis LXII. Viro generis nobilitate morum integritate comitate eloquio ac doctrina perspecto Litterarum incrementis nato earumque amore nulli secundo de Academia vero dum Alexandri I. Munificentia eadem instauraretur et augeretur immortaliter Merito Collegae Civesque tantae Virtutis memores aere coliato Cenotaphium hocce posuere Anno MDCCCXXVIII. Naostatek dzień 10 b. m. Listopada przeznaczony był do odprawienia w Kościele Uniwersyteckim za duszę ś. p. Biskupa żałobnego nabożeństwa i uroczystego poświęcenia pomnika. W dniu tym, od godziny 6tey zrana Duchowieństwo Zakonne, a między tem i JXX. Bazylianie, potem Swieckie, w znaczney liczbie zgromadzone, zanosiło gorące modły do Naywyższego za duszę swego Pasterza. Urzędnicy, Obywatele, Członkowie Uniwersytetu, oraz uczniowie napełniali Swiątynią. Po Mszy wielkiey przez JW. Biskupa Suffragana i Kawalera Kundzica odśpiewaney, Kaznodzieia Uniwersytetu JX. Borowski uwielbił zasługi ś. p. niegdyś Rektora, a potem Biskupa, i zachęcał, szczególniey młodzież Uniwersytecką, do wdzięczności ku tym wszystkim, którzy się przyłożyli do dobra edukacyi.

Z Odessy d. 3 Listopada D. K.
(Z Dziennika Odeskiego.)

Sześć tysięcy ośmset ieńców Tureckich, wziętych w Warnie, przeszło w tych dniach przez Dunay pod Satunowem, pod zasłoną 13go i 14go pułku strzelców i sprawą Jenerała Majora Xiążęcia Prozorowskiego. Idą na Tyraspol i Kijów.

Z Paryża d. 28 Listopada.

Xżę Mortemart, który w towarzystwie Vicehrabi de la Ferronays (syna Ministra) powrócił tu onegday w wieczór z nadzwyczaynego swoiego poselstwa z Petersburga, miał zaraz prywatne posłuchanie u J. K. Mci. — Przybył tu także z Londynu Xżę Polignac, Poseł nasz przy Dworze Angielskim, lecz udał się zaraz na wieść i może za trzy dni powróci.

Margr. Alfieri de Sosteno, Poseł Sardyński przy Dworze naszem, złożył wczoray Królowi list odwoławczy.

P. Pelloutier starszy uznany został za Vicekonsula Pruskiego w Nancie.

Dziś Xżę Bordeau prowadzony przez Barona Damas, odwiedził dom Inwalidów, który oddawna pragnął widzieć. Gubernator tego domu, Margr. Latour-Maubourg, przyiął Xcia przy głosnych okrzykach starych woiowników. Xżę obeyrzał wszystkie części gmachu; nawet kaplica i iey wspaniała kopuła, obrazy, sale iadalne, iżby nie uszły iego baczności. Nakoniec poszedł na galeryią, na którey znayduią się plany twierdz Francuzkich, które zaymowały iego uwagę. Minister woienny i Jenerałporucznik Vicehrabia Rogniat, Inspektor jeneralny inżynierów, towarzyszyli Xciu w obchodzie gmachu Inwalidów.

Municypalność miasta Paryża postanowiła nadawcy konstytucyi (Ludwikowi XVIII) wystawić publiczny pomnik. Posąg iego odlany będzie z bronzu w wysokości 18 stóp. P. Bosio kończy już model. Ludwik XVIII. wystawiony iest siedzący na tronie, okryty płaszczem Królewskim. Skronie iego zdobi wieniec laurowy: w lewey ręce trzyma berło, a prawą opiera się na konstytucyi, którą zdaie się Francuzom okazywać. Oczekuią wiele doskonałości w robocie P. Bosio, który ma także polecenie zrobienia apoteosu Ludwika XVI, który postawiony będzie w kaplicy pokutney w ulicy Anjou.

Professor Cousin rozpoczął wczoray w Uniwersytecie tuteyszym filozoficzne swoie prelekcyie, które zaczął od wykładania filozofiii wieku przeszłego.

Onegday nastąpiło w sali byłego sądu handlowego rozdanie nagrod uczniom szkoły Izraelityckiego konsystorza, tudzież uczniom przemysłowey szkoły tegoż wyznania. Prezydował na tey czynności P. Demautort i życzył władzom Izraelickim szczęścia, iż tak troskliwemi są o dobro swych współwierców.

Mówią, że w Paryżu tworzy się towarzystwo do zawożenia prosto podróżnych nietylko do Bordeaux i Marselii, do Medyiolanu i Londynu, ale nawet do Warszawy, Petersburga, Wiednia i Stambułu, do Madrytu, Kadyxu i Lizbony, do Genui, Florencyi i Neapolu. Są do tego stosowne powozy urządzone, płaci się pomierna summa, i podróżni iadą na mieysce swego przeznaczenia pod dozorem zaufanego ajenta, nie troszcząc się ani o obiad, nocleg, pewność swych osób i rzeczy.

Prefekt tuteyszey policyi założyć chce z dobrowolnych składek zakład pracy i schronienia dla żebraków. Wszyscy Ministrowie iuż na to składki podpisali.

Naywyższa woienna Rada pomnożoną ieszcze została 5 Jenerałamiporucznikami.

Minister woienny wyznaczył kommissyią do rozpoznania produkcyi saletry w politycznym i handlowym względzie, która składa się pod przewodnictwem Hr. Chaptal, z Jenerałów, urzędników fabryk prochowych, tudzież sławnych chemików, iako to Gay-Lussac i Thenard, i t. d.

Minister spraw wewnętrznych wezwał pod dniem 22 b. m. Akademiią umieiętności, napisów i sztuk nadobnych, aby wybrała uczonych i artystów, którzy udać się maią do Morei, dla zwiedzenia pod zasłoną woyska Francuzkiego klassyczney tey ziemi.

Nie potwierdza się pogłoska, iakoby Kardynał Fesch (wuy Napoleona) zrzekł się Arcybiskupstwa Liońskiego.

Młodzieniec, nazwiskiem Levailland de Florival, króry bawi w Wenecyi, dla nauczenia się w tamecznym klasztorze Ormiańskim S. Łazarza ięzyka Ormiańskiego i zalecony był przez PP. Sacy, Dacier, i t. d. czyni wielkie postępy, i za powrotem umieszczony będzie za professora w Królewskiey szkole ięzyków wschodnich. Odbywa tę nauki własnym kosztem, które są tem większe, że nie mogąc w klasztorze mieszkać, codzienie dwa razy dnia przewozić się tam musi w gondole.

Młody Egipcyianin, króry tu iest oczekiwany dla ukończenia edukacyi, nie iest synem Ibrahima Baszy, iak go podano, ale synem Osman-Beia, naczelnego Wodza regularnych woysk Vicekróla Egipskiego, i nazywa się Mustafa.

Ibrahim Basza przybył dnia 9 Październik z drugim oddziałem przewozowych okrętów z Morei do Alexandryi. Zeyście się z oycem nastąpiło publicznie. Ibrahim wyszedł przeciw niemu, zgiął kolana dla ucałowania iego nóg, a przynaymniey troków sukni, ale Mehemed nie dozwolił i podał mu rękę. Ibrahim ścisnął ią i po trzy razy do ust przyłożył, potym usiadł na ostatnim końcu Dywanu. Wkrótce udał się ztamtąd do innego pokoiu, gdzie odbierał od urzędników Dworu powinszowania względem szczęśliwego powrotu. Oba Baszowie zabierali się za kilka dni wyiechać do Kairu.

Słychać, iż Patras i Korynt osadzone będą woyskiem Francuzkiem, a inne twierdze woyskiem Greckiem. W Morei panuie zupełna spokoyność; woyska nasze zimować tam będą. Żołnierz dostaie codziennie świeże mięso, dobry chleb i wino; ale niestety

)2(

namnożyło się wiele kramów z wódkami. Mnóstwo dział nieużytecznych w tamecznych okolicach powróciło do Tulonu.

Z Madrytu d. 16 Listopada.

Od powrotu Króla do stolicy postrzegamy u Dworu wielki ruch i częste narady Ministrów, po których ukończeniu wysyłani są na wszystkie strony gońcy. Mówią, iż wkrótce pod przewodnictwem Króla odbędzie się wielka rada Ministrów, na którey oprócz Infantów i Królowa znaydować się ma. Rzecz ma bydź na niey o zaślubieniu Donna Maryi da Gloria z Don Miguelem. Osoby, które znaydować się przy niey maią, mianował już Monarcha, ale publiczności nie są ieszcze wiadome.

Poseł Francuzki, Vicehrabia St. Priest, miewa częste narady z Ministrem naszym spraw zagranicznych.

Dnia 20 b. m. zawdzieie Dwór na trzy tygodnie żałobę po zmarłey Królowey Wirtembergskiey.

Junta Barcelońska otworzyła dobrowolne składki dla nieszczęśliwych mieszkańców Gibraltaru. Gdy to miasto znaydowało się niedawno z takiż przyczyny w podobnymże położeniu, spodziewać się zatem należy, iż składki poydą tam pomyślnie.

— Dnia 18. —

Małżonka Don Infanta Franciszka de Paula (siostra Xiężny Berry) rozwiązaną onegday rano została córką, która zaraz tego dnia była ochrzczoną i otrzymała imiona: Marya Teressa Karolina.

Rozporządzenie Królewskie z dnia 3go b. m. oznacza, iż odbyte lub odbydź się maiące kursa matematyki i filozofii w Królewskiey szkole pobożney S. Antoniego Opata, tak uważanemi będą, iak gdyby były, w którym bądź Uniwersytecie państwa odbyte.

Władza Królewskiego Muzeum umieiętności natury wyznaczyła w nagrodę medal złoty za naylepszą rozprawę, podaiącą sposób wytępienia szkodliwego robactwa *Celonia hirta* (w Estramadurze nazywanego przez lud Paulilla) i termin do iey napisania do Kwietnia r. 1829 przeciągnęła.

Gazeta Dworska opisuie odkrytą niedawno na wyspie Kuba kopalnię srebra.

Z Lizbony d. 13 Listopada.

W Niedzielę, dnia 9go b. m. trafił się przypadek, który w teraźnieyszych okolicznościach mieć może wpływ na nasze polityczne stosunki. Don Miguel przeieżdżaiąc się w kabriolecie z obiema swoiemi siostrami, byłą Rejentką Izabellą Maryą, i naymłodszą Maryą, które sam powoził, obalił powóz i wszystkie trzy osoby są znacznie uszkodzone. Tego zaraz rana wyszedł w Gazecie Dworskiey następuiący bulletyn:

„Gdy J. K. M. w towarzystwie obu Infantek udał się do wieyskiego swoiego mieszkania w Caxias, przelękły się muły i uniosły powóz, który się obalił. J. K. M. miał nieszczęście złamać prawą nogę; na szczęście iednak złamanie iest tylko poiedyncze z lekkim uderzeniem. Użyto zaraz piiawek i nogę opatrzono. J. K. M. nie cierpi na szczęście żadnych boleści. Z NN. Infantek Donna Izabella iest lekko w czoło raniona i stłuczona, a Donna Marya iest lekko w nogę stłuczoną. (Tu następuią podpisy lekarzów.)

Dnia 10go rano wyszedł drugi bulletyn, w którym wyrażono: że J. K. M. spał dobrze, a Infantki znayduią się w iednakowym stanie. — W publiczności zaś opowiadaią, iż uszkodzenia są daleko większe, niżeli ie lekarze podaią; to tylko pewna, że Don Miguel będzie musiał dwa miesiące w łozku przepę-

bić. Starsza Infantka ma także bydź w pierśi i bok ranioną, młodszą przeiechało koło i leży bez przytomności. Lubo te wieści zdaią się bydź bardzo przesadzone, znayduią iednak wiarę, gdy sobie przypomniemy iak mało publiczność wiedziała o ostatnich chwilach życia Jana VI. Dodaią nawet, że muły powlekły daleko Don Miguela, i że oprócz złamania nogi, znacznie iest potłuczony, ciało iego spuchło, znayduie się w niebezpieczeństwie, i z tego względu myślą o ustanowieniu Rejencyi. Wczoray rano przy wołano ieszcze do niego kilku chirurgów.

Nadeszłe z Paryża pismo od Hr. da Ponte iest prawie takiey samey osnowy iak nadeszłe z Londynu od Hr. da Seca. Gabinet Francuzki chce tylko zgodnie z Angielskim wdać się z Don Miguel w układy pod warunkami, ażeby: 1) udzielił powszechne przebaczenie; 2) przyrzekł zaślubić się z młodą Królewą; 3) tytuł Króla złożył i dopiero po dopełnionem małżeństwie przyiął; i 4) aż do tego czasu używał tylko tytułu Rejenta w imieniu Królowey Donna Maryi. Na gabinetowey radzie dnia 7 b. m. oświadczył Don Miguel, iż woli raczey zagrzebać się w gruzach Lizbony, niżeli przystać na tak sromotne warunki.

Onegday przybył tu okręt z wyspy Madeiry, który przywiózł pismo do rządu. Prywatne listy milczą zupełnie o wyspie Terceirze, co dowodzi, że się ieszcze nie poddała. — Dwa woienne okręty odebrały dziś rozkaz do krążenia pod brzegami, dla zasłaniania kupieckich okrętów przeciw korsarzom.

Z Londynu d. 25 Listopada.

Wczoray z południa były u J. K. Mci w zamku Windsorskim pokoie, na których znaydowali się Posłowie, Ministrowie, &c. Pan Zea Bermudez złożył iako Poseł Hiszpański list wierzytelny, a P. Barbour iako Poseł Zjednoczonych Stanów północney Ameryki. P. Vaughan pasował J. K. Mość na rycerza. J. K. M. odprawił potem tayną-radę, na którey Wielki Sędzia zdał sprawę o skazanych na śmierć winowaycach. Jakkolwiek długie było to zdanie sprawy, nie znudziło iednak J. K. Mci i słuchał go z wielką uwagą, co okazuie zupełny stan iego zdrowia. W przeieździe do zamku był J. K. M. od mieszkańców Windsorskich i licznie zgromadzonego z okolic ludu radosnemi okrzykami pozdrowiony.

Ostatnia rozmowa Xięcia Wellingtona z Margr. Palmella, po którey pierwszy zaraz do Windsoru poiechał, dała powód do wieści, że ważne okoliczności zachodzą względem Portugalii. Tymczasem słychać, że Palmella odebrał tylko wierzytelny list od Don Pedro na Posła od Donna Maryi przy Dworze Angielskim. Jakkolwiek wybor ten zasługuie na pochwałę, został iednak usunięty ze względu, że niema przykładu aby opiekun mianował Posła małoletniey Królowey, gdyż to należy iedynie do Rejencyi kraiowey.

Przeszłego Czwartku Poseł Rossyyski, Xiążę Liewen, odwiedził młodą Królową Portugalską w wieyskiem iey mieszkaniu Laleham.

Poseł Bawarski rozmawiał dnia 22 b. m. z Hr. Aberdeen.

Wczoray nadeszły pisma od naszego Posła z Paryża. Baron Renduff udał się da Paryża z ważnem pismem od Margr. Palmelli do tamecznego Portugalskiego Posła, Kawalera Barbosa. — Mówią, iż poselstwo Lorda Strangford do Cesarza Don Pedro zupełnie spełzło.

Słychać, iż Lord Sidmouth wniydzie znowu do gabinetu, a Admirał Cokburn wy-

niesiony wkrótce zostanie na Para i stanie na czele admiralicyi.

Podług doniesień z Porto pod dniem 9 b. m. nadszedł tam w tey chwili rozkaz do uwięzienia kilku Angielskich kupców. Angielski kupiec, który w Porto dzierżawił cła od rządu zbankrutował.

Zaślubienie Mowcy Izby niższey z Panną Parois, o czem dawniey iuż pisma nasze wzmiankowały, ziści się w Grudniu.

Trzy przyczyny podaią za naygłównieysze niedostatku u nas pieniędzy: 1) wywóz pieniędzy za granicę na zakup zboża; 2) potrzeba znaczney w obiegu kwoty pieniędzy przy drogości zboża; 3) prowincyionalne banki wstrzymuią wydawanie swych papierów, ponieważ zbliża się czas cofnienia z biegu iednofuntowych banknotów.

Woyna w Bucharyi przeciw Chinom iuż się zakończyła. Dnia 9 Marza oznaymiono w Pekinie: "Posłaniec, który codziennie po 800 mil uieżdzał, przybył z Czanlin od Naczelnego Wodza z doniesieniem Cesarzowi, że Herst buntowników Czankiur żywo schwytany został. Przywoźcy tey nowiny udarowanemi zostali nagrodami i honorowemi znakami."

Wychodzące tu w ięzyku Portugalskim miesięcznie pismo *Padre amaro* umieściło w ostatnim Nrze list Don Pedro do Margr. Palmelli, który zawiera pochwałę tego dyplomatyka i tak się kończy: "J. C. Mość przez odstąpienie Korony Portugalskiey swey córce Donna Maryi da Gloria, teraźnieyszey Królowey Portugalskiey Donna Maryi II. nie przestał bydź iey opiekunem, i zawsze przedsiębrać będzie takie środki, przez któreby iey prawa nienaruszenie utrzymane były, a naród Portugalski w wykonaney przysiędze na konstytucyią utwierdzały."

Liczba uczniów w Uniwertecie Londyńskim wynosiła dnia 15 Listopada 391, z których dniem przed rozpoczęciem lekcyy przez P. Amos zapisało się na prawo 47.

Dnia 19 Lord Prezydent Londynu założył kamień zamykaiący ostatni łuk nowego mostu Londyńskiego, w obecności wydziału i kontrahentów, którzy ten most toastem pozdrowili.

Celna opłata od zagranicznego zboża iest teraz następuiąca: od kwarteru pszenicy 1 szyling. (nayniższa w taryffie) od ięczmienia 3 szylingi 4 pence (Zp. 7.), od owsa 7 szyl. 9 p. (Zp. 16 gr. 6) od żyta 12 szyl. 6 p. (Zp. 25 gr. 24), od bobu 9 szyl. 6 p. (Zp. 19 gr. 18), od grochu 6 szyl. 6 p. (Zp. 13 gr. 7). Od znayduiącey się pod zamknięciem Królewskiem w Londynie, Liwerpoolu, Hull i Brystol zagraniczney pszenicy w ilości 323,028 kwarterów, wyniesie cło chociaż tylko po 1 szylingu ogromną summę skoro będzie na sprzedaż puszczona.

Pomiędzy 1250 osobami, które do 5 b. m. w Gibraltarze na żółtą gorączkę umarły, liczą 843 męszczyzn, 198 kobiet i 209 dzieci. Pułk 42 utracił 5 feldfebrów i 47 żołnierzy, a 105 leży w szpitalu. Z 11 lekarzów umarło iuż 5. Podpisy dla biednych ludzi w Gibraltarze, wynosiły tu na końcu zeszłego tygodnia 2779 Fs. Z Gibraltaru piszą, iż bez zasiłku z Anglii nędza byłaby nie do opisania.

Listy z Fayal (na wyspie Azorskiey) pod dniem 7 b. m. donoszą, iż Brazyliyska fregata Izabella wysadziła nieco swoiego ludu na ląd, który tę twierdzę opanował. Ale gdy wiatr zmusił fregatę do odwrotu, odebrali na nowo Migueliści twierdzę przy czem nie wiele zginęło ludzi. Podług późnieyszych doniesień Izabella strzela na nowo do twierdzy. Okręt Angielski Badger był tego świadkiem.

Hiszpańska brygantyna Intreprido o 5 działach i 27 ludzmi osadzona, zabrała dnia 7 Czerwca z rzeki Bonay (w Afryce) 343 niewolników Murzynów, z których przez złe z niemi się obchodzenie i głód 190 w drodze umarło, a 18 było bliskich śmierci, gdy dnia 2go Sierpnia Angielski szoner o iednym dziale zabrał ten okręt. Niewolnicy nie posiadali się z radości z tego wypadku.

Od czasu iak weszły tu w modę czapki z psiey skóry, nie zbywa na ludziach, którzy kradną naypięknieysze psy i na śmierć głodzą, potem obdzieraią z nich skóry i kusznirzom sprzedaią. Uwięziono niedawno 3 takich ludzi, u których znaleziono 13 psów.

P. Walter Scott nie przyiął ofiarowanego mu w Glazgowie rektorstwa kollegium. Poiutrze wyidzie drugi szereg iego powieści naddziada.

Gazety nasze ostrzegaią publiczność względem czarno ubranego człowieka, który w następuiącym sposobie dokonywa oszustw. Przychodzi do instytutów z oświadczeniem, iż przynosi im dar. Nie daie iednak gotowych pieniędzy, ale zmyśloną assygnacyią na podwóyną kwotę, iaką rzekomo ofiarował, i każe sobie drugą gotowizną wypłacić. Tym sposobem oszukał iuż wielu ludzi.

Od granic Tureckich d. 26 Listopada.

Gazeta *Pszczoła Grecka* wychodząca w Eginie, zawiera następuiący reskrypt Prezesa do Panhellenionu z dnia 19 Września: — "Dnia onegdayszego powróciłem z podróży do Kalafaty, i dla tego nie mogłem WPanów zawiadomić o tem, co teraz donoszę. Przekonacie się WPanowie, iż Bóg w swoiem miłosierdziu błogosławi życzeniom naszym, iż każdy dzień daie dowody, że życzenia te dzięki, oświeconey sprawiedliwości i chrześciiańskiey życzliwości, charakteryzuiących politykę dostoynych Monarchów, którzy traktat Londyński podpisali, wkrótce zupełnie spełnione zostaną. Powierzona w ich imieniu naczelnemu dowódcy Jenerałowi Porucznikowi Margrabiemu Maison wyprawa woyska Francuzkiego przyśpieszy dzieło pokoiu, będące przedmiotem ich troskliwości iako też wszystkich naszych nadziei. Bawiłem przed Petalidi, gdzie Jenerał Maison rozłożył się obozem. Właśnie tamże zarzuciły kotwicę fregaty Juno, na którey pokładzie znayduie się Poseł Jego Chrześciiańskiey Mości Hrabia Guilleminot, Dryada z Posłem Angielskim Panem Stratford-Canningiem, i Konstanty z Posłem nadzwyczaynym N. Cesarza Jmci Rossyyskiego P. Ribeaupierre. Przez cześć wyrządzaną na tych morzach banderze rządowey otrzymała Grecyia nową rękoymię przyszłości, iaką oney wskazuią prace, któremi trudnić się będą w Poros Reprezentanci trzech Dworów. W dniu naszego przybycia na tę wyspę, otrzymaliśmy od nich pierwsze uwiadomienie, którem nas zapraszaią, abyśmy im przełożyli statystyczne wykazy, które czerpać z autentycznych źródeł byliście WPanowie wezwani. Jeszcze raz żądam takowych i proszę WPanów, abyście pracę swoię przyśpieszyli. Cesarsko Rossyyski Szambelan i Radca Stanu Hrabia Bulgari przybył do Poros na Rossyyskim okręcie liniiowym Ezechiel, i przywiózł nam list od Vicekanclerza Hrabiego Nesselrode, który go w imieniu Cesarza Jmci przy rządzie Greckim zawierzytelnia, aby między Rossyią i Grecyią te przywrócił stosunki, iakie wynikaią z traktatu Londyńskiego. Poczytuię się za szczęśliwego, gdy mogę dodać, iż podług naypewnieyszych doniesień upoważniony iestem WPanom oznaymić, że wkrótce będziemy mieli pośród siebie Ajenta Pana Daw-

nine, który równie w imieniu Króla Jmci Angielskiego będzie przy rządzie Greckim zawierzytelniony. Staraymy się Mości Panowie przez usiłowania nasze usprawiedliwić życzliwy udział, iakim Grecyią Mocarstwa połączone zaszczycaią.

W Poros, dnia 19 Września 1828 roku.

Prezes J. A. *Capodistrias.*

Sekretarz Stanu, Sp. *Trikupi.*

Powyższa Gazeta umieściła także następuiący rapport Jenerała naczelnego Church do Prezydenta, z obozu pod przylądkiem Actium dnia 3 Października: "Jaśnie Wielmożny Panie! pośpieszam udzielić JW. Panu ważną wiadomość o wniyściu Greckiey flotylli, którą raczyłeś pod moie oddać rozkazy do Ambracinskiey odnogi. Obrót ten uskuteczniony dziś został w dniu iasnym, mimo działowego Tureckiego ognia z warowni Pantokrator, Prevesy i Punta, który wspierany ieszcze był karabinowym z Prevesy. Na zaszczytną pochwałę zasługuią waleczni officerowie morscy, którzy wystawionemi na tysiączną śmierć przebyli przeprawę, co miano dotąd za niepodobieństwo, gdyż z obu stron bronią iey ogromne batteryie, i tak iest ciasną, iż kule karabinowe dosięgaią z iednego brzegu na drugi. Lądowe woysko pod moiemi rozkazami stało pod przylądkiem Actium przy zamku Punta, ażeby w przypadku potrzeby wspierać przedsięwzięcie walecznych naszych marynarzów i ratować lud, ieśliby który z okrętów przez nieprzyiacielskie batteryie zatopiony został. Piękny ten przykład miłości oyczyzny dali szczególniey Kapitanowie łodzi działowych, Andreas Kuffo i Andreas Teneke, tudzież okrętów, Anastazy Paraskewe, Theopilos i Theochari. Niezaniedbam udzielić JW. Panu dokładne szczegóły o męztwie każdego z walecznych tych mężów i prosić o zaszczytne dla nich znaki. JW. Pana nayuniżeńszy i nayprzychylnieyszy sługa N. *Church.*"

Jeden z Dzienników Paryzkich donosi, iż piękna postawa i zalecaiąca powierzchowność dotychczasowego Kapitana Baszy Izzet Mehmeda, według podobieństwa do prawdy, wiele przyczyniła się do iego wyniesienia; podobne wypadki nie są rzadkie w historyi Tureckiey. Azyaci z Georgii Tureckiey, gdzie, iak wiadomo, naypięknieysze można leży formy ciała, robią szczęście w Administracyi Tureckiey. O Chorszydzie, zdobywcy Janiny, nadto iest pewna, iż wyniesienie swe po większey części był winien piękney ciała postaci.

Zamek Morei teraz zaięty przez Francuzów, należy do liczby małych zamków nad Dardanellami, które dawną zatokę Naupaktus dzielą na zatoki Patras i Lepantu. Obiedwie warownie leżą naprzeciwko siebie, a przeprawa między niemi tak iest wązka, iż kule się spotykaią. Zamek, bardziey ku północy leżący, zwykle zwany zamkiem Rumelii, od miasta Lepanto, prawie o milę na wschód położonego, ma także nazwisko zamku Lepantu; leży on na przylądku zwanym Antirhium, tak nazwanym od przeciwległego w Pelopenesie przylądku Rhium. Wzięty teraz zamek leży na przylądku Rhium (Rhion) przy wiosce tegoż nazwiska blisko pół mili od Patras. Obadwa te zamki zostały wybudowane przez Turków w r. 1495, a dla podobnego położenia do sytuacyy większych zamków Dardanelskich, są nazwane Małemi Dardanellami. Południowy nazywa się prócz tego Kawak Mórea, Zamek Morei. Warownia w Patras, przez Turków Baliabadra lub Patradżik nazwana, iest starą warownią przez Mahameda II. iuż roku 1451 zdobytą.

DODATEK
DO №ro 100.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 14 GRUDNIA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O°. Reaumira.

Dzień godzina		Barometr zreduk: na O° R.		Therm: czyli stop. zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Grudn: god:		cali	lin:	stopnie	stop:			
	7	27	4, 867	— 0. 9	89	Półn: Ws. słaby	Pochmurno	o go. 10 deszcz.
	12	,,	5, 621	+ 1. 0	93	Połud: Za. słaby	,, ,,	Deszcz.
9.	3	,,	5, 540	+ 0. 9	95	,, ,,	,, ,,	,,
	9	,,	6, 180	+ 0. 6	96	Zachodni słaby	,, ,,	
	7	27	7, 213	+ 0. 6	94	Połud: Za. średni	Pochmurno	
10.	12	,,	8, 045	+ 1. 4	93	,, ,,	,, ,,	Snieg.
	3	,,	8, 222	+ 1. 2	93	Półn: Za. średni	Pogoda z Chmur:	
	9	,,	8, 800	+ 0. 6	91	Zachodni średni	Pochmurno	
	7	27	8, 800	+ 0. 8	95	Zachodni średni	Pochmurno	o go. 8 1/2 śnieg.
11.	12	,,	9, 202	+ 2. 2	90	Połud: Ws. mocny	,, ,,	
	3	,,	9, 09[illegible]	+ 2. 1	90	,, średni	,, ,,	
	9	,,	8, 298	+ 1. 2	92	,, słaby	,, ,,	
	7	27	7, 191	+ 1. 6	95	Zachodni mocny	Pochmurno	w nocy deszcz.
12.	12	,,	7, 451	+ 3. 2	94	,, ,,	,, ,,	Deszcz.
	3	,,	8, 090	+ 2. 9	94	,, średni	,, ,,	,,
	9	,,	9, 330	+ 2. 6	95	Połud: Za. średni	,, ,,	

J. Kt. *Steczkowski*, A. O. A.

Z *Barcelony d. 20 Listopada.*

Hr. d' Espanna wydał tu wczoray odezwę w treśc: " Katalonija używała nayzupełnieyszey spokoyności, czego krwi chciwi ludzie znieść nie mogli: uknowali szkaradny spisek, którego Barcelona siedliskiem być miała i ze wszystkich stron ściągać się do niey mieli iego uczestnicy. Lecz zamysł niegodziwych ludzi został zniszczony i hersztowie iego śmierć ponieśli. Uspokóycie się wierni Katalończykowie! Wyrok Królewski obiawia, że nowe teoryie i przewrotne nauki

nie mogą wzruszyć kardynalnych praw Hiszpanii. „ Pomiędzy skazanemi na śmierć znayduią się: Don Jose Ostega, major piechoty, który w r. 1820 mianowany był dowódcą zamku Montjoui, Don Juan Ant. Cavallero, kapitan na Majorce; Don Joach Jacob, porucznik Jenerała Miny na kapitana wyniesiony; Don Juan D. Romero, który w r. 1823 do głównego sztabu Miny należał, ogółem 12 osób, pomiędzy któremi 10 woyskowych, 1 malarz, i 1 nauczyciel języków. Wszyscy byli zabitemi konstytucyionistami.

Stoiące w Aragon woyska gwardyi przybędą do Katałoni. Biskup Saragossy, który podczas niedawnego zaburzenia ogrodników, wzbraniaiących się wypłacać dziesięcinę, uieehał, już tam powrócił. Z ogrodników uwięziono kilkunastu.

Z Stambułu d. 11 Listopada.

Gdy Izzet Mehmed-Basza, który odznaczył się mężną obroną Warny, mianowany został Wielkim Wezyrem w mieysce skazanego na wygnanie do Gallipoli iego poprzednika, wakuiący przeto urząd Kapitana Baszy czyli Wielkiego Admirała, udzielony został Ahmetowi-Bejowi, byłemu Nasirowi Galaty. Nowy Wielki Wezyr założył główną swoią kwaterę w Aidos, (*) gdzie zakładany iest oszańcowany obóz. Chalil-Basza, dowódca woysk regularnych udał się tamże. Hussein Basza pozostał z nieregularnem woyskiem w Szumli. Czapan-Oglu, Basza Merasu, udał się z 10 do 15,000 woyska do Ruszczuka. Obozuiące pod stolicą woyska zaięły koszary w Ramis-Cyflik i Daud-Basza. Sułtan mieszka w pałacu swey siostry w Cind. Chorągiew Proroka powiewa ciągle w Ramis-Cyflik. Ciągle przychodzą ieszcze woyska z Azyi. Flotta, która podczas lata stała w Bosforze, powróciła do portu tuteyszego. Eskadra Tahir-Baszy znayduie się ieszcze w Dardanellach. Dla burźliwego powietrza nie przybyły żadne okręty z Odessy. Dwa statki rozbiły się na wniyściu do Bosforu.

Z Malty d. 28 Października.

Admirał Rossyyski, Hr. Heyden wydał następuiący okolnik do dowódców woiennych okrętów Mocarstw neutralnych w Lewancie:

Na okręcie Azow d. 1/13 Paźdz. 1828.

Mci Panie! Cesarz, Nayiaśnieyszy Pan móy, w celu zmuszenia Porty Ottomańskiey do prędkiego i stałego pokoiu i położenia iak nayspieszniey końca nędzy, którą ninieysza woyna z uporu daley się przeciągaiąc zrządzićby mogła, rozkazał swey sile morskiey działać dla osiągnienia tego celu, który iest nie tylko ustawicznem przedmiotem życzeń J. C. Mci ale i Jego Sprzymierzeńców. J. C. M. rozkazał mi przeto zamknąć Dardanelle i Stambuł, i nie dopuszczać tam żadnych żywności i artykułów, znanych pod ogólnem nazwiskiem kontrabandy woienney na Tureckich lub neutralnych okrętach. Zwyczayne i wyraźne prawa morskiey neutralności, wkładaią na neutralne Mocarstwa obowiązek szanować każde istotne zamknięcie, Mocarstwom zaś nakazuiącem takowe nadaią prawo do czuwania z naywiększą surowością, bez żadnego wyiątku, nad iego zachowaniem. J. C. M. zawsze wierny swem przyrzeczeniem, iak naymniey szkodzenia handlowi neutralnych narodów, upoważnił swo-

(*) *Aidos, miasto leżące w równey linii z Misipr, wzięte zostało przez kapitulacyią przez Sułtana Murada w roku 1357. Dla znayduiącego się w pobliskości źródła cieplcy wody, rozkazał Sułtan Soliman wystawić meczet. W jesieni zgromadza się tam wiele ludzi i odbywa się jarmark.*

ią eskadrę: 1) dozwolić wszystkim neutralnym okrętom płynąć do Dardanellów i Stambułu, które poddadzą się przetrząsaniu i nie maią na sobie ani woienney kontrabandy, ani innego przedmiotu, któryby służył do zaopatrzenia stolicy państwa Ottomańskiego; 2) dozwolić przechodu bez naymnieyszey przeszkody wszystkim płynącym z Stambułu do Europy okrętom, byleby nie wiozły woysk, ammunicyi i żywności do twierdz, leżących w oznaczoney przez trzy Dwory traktatem z dnia 6 Lipca linii; 3) nieużywać żadnego gwałtu przeciw neutralnym okrętom, iak tylko w ostateczney potrzebie, gdyby nie chciały poddać się przetrząsaniu lub usiłowały zgwalcić zamknięcie. Oprócz tych wyiątków, które Europeyski stan handlowy bezwątpienia będzie umiał ocenić, ma Viceadmirał Ricord, dowodzący oddziałem okrętów przeznaczonych do zamykania Dardanellów, wyraźne rozkazy do zachowania naywiększych względów przy przetrząsaniu neutralnych okrętów, i użycia tylko siły przeciw tym, któreby przeciw uznanem przez narody ustawom postępowały, i mimo oczewistego niebezpieczeństwa usiłewały zgwalcić zamknięcie lub przynaymniey przez przeładowanie one ominąć. Upraszam WPana, ażebyś ninieysze urządzenie podał do wiadomości kupcom, którzy pod banderą N. Monarchy WPana prowadzą handel do Lewantu, iżby się wstrzymali od spekulacyi opatrywania stolicy Ottomańskiey w żywność i ammunicyią. — Znaywiększem ukontentowaniem donoszę WPanu oprócz tego, że w skutku zgodnie przez Mocarstwa, które traktat Londyński podpisały, przedsięwziętych dzielnych środków, Morea iest zupełnie od woysk Turecko-Egipskich oswobodzoną, a zatem ustało zupełnie zamknięcie tego półwyspu; neutralny handel znaydzie więc łatwy odbyt na swoie towary w miastach tego półwyspu, do których okropna woyna przez tyle lat nie dozwala prawie przystępu. Przymiy WPan, &c

Hr. *Heyden*.

Podobnyż okolnik wydany został do wszystkich Europeyskich Konsulów w Lewancie, a zatem zamknięcie iuż się zaczęło

DONIESIENIA.

Dla zapewnienia potrzeby gotowych prożnych na Sól beczek i materyiału beczkowego na naprawę tychże, iako też samey ich naprawy, dla Ces: Kr. Żup solnych w Wieliczce i Bochni na rok ieden, to iest od 1go Listopada 1829 do ostatniego Października 1830 roku, z mocy Rozporządzenia Wysokiey Ces: Kr. powszechnay Nadworney Kamery z dnia 31 Sierpnia 1827 do liczby 35,625/2858 odbędzie się w Ces: Kr. Górniczey i Solney Administracyi w Wieliczce dnia 22 Stycznia 1829 o godzinie 9tey zrana publiczna Licytacyia, i z tym zawarty zostanie Kontrakt, który za naytańszą cenę podeymie się dostawy, z zastrzeżeniem iednak Naywyższego zatwierdzenia.

Domyślewa dostawa przez czas trwania Kontraktu wynosi:

Dla Ces: Kr. Żupy solney w Wieliczce.

Gotowych wielkich Beczek
detto małych detto

tudzież

kóp klepek kóp den kóp obręczy kóp rozporek	do wielkich Beczek	kóp klepek kóp den kóp obręczy	do małych Beczek

Dla Ces: Kr. Żupy solney w Bochni.

Gotowych małych Beczek

tudzież

kòp klepek
kóp den } **do małych Beczek.**
kòp obręczy

Złożyć się maiące przed Licytacyią Vadium, które wraz za kaucyią służyć ma, wynosi dla Wieliczki ZR. a dla Bochni ZR: w monecie konwencyyney.

Warunki względem dostawy ogłoszone będą przed rozpoczęciem Licytacyi, i mogą być każdego czasu przed Licytacyią w Registraturze Ces: Kr. Gòrniczey i Solney Administracyi przeyrzanemi.

Z Ces: Kr. Gòrniczey i Solney Administracyi, i powiatowego Górniczego Sądu. — W Wieliczce dnia 3 Grudnia 1828 r.

W dniu 19 Grudnia 1828 r. o godzinie 10tey ranney, na Piasku w ulicy Czarney przy Krakowie pod L. 15 w Gminie VII. Mieyskiey, w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna Licytacyia, na wydzierżawienie przychodów z domu całego wyżey wspomnionego, a to na lat trzy, to iest od 1. Stycznia 1829 do podobnegoż dnia i Miesiąca w roku 1832; chęć zatym licytować maiący zaopatrzonych w Vadium Złp. 36, podpisany Kómornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza. Warunki tey dzierżawy przed rozpoczęciem Licytacyi odczytanemi zostaną.

W Krakowie dnia 9 Grudnia 1828 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

W dniu 16 Grudnia r. b. 1828 o godz: 3 po południu, w Krakowie przy ulicy Szpitalney w domu pod L. 609, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey Licytacyia na wydzierżawienie roczne od dnia 1 Stycznia do ostatniego Grudnia 1829 r. dochodów z mieszkań w tymże domu pod L. 609 sytuowanych. Warunki do dzierżawy przed rozpoczęciem się Licytacyi zapublikowanemi zostaną. — *Item* w dniu 18 Grudnia r. b. o godzinie 9tey zrana w mieście Okręgowem Chrzanowie na targu publicznym, odbędzie się Licytacyia, dwóch obrączek złotych, cyny, mosiądzu, tudzież perkalu w sztukach i płócien; chęć licytowania maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 10 Grudnia 1828 r. Hż *Salomoński*, Kóm: Sąd.

Notaryusz publiczny W. M. Krakowa i jego Okręgu zawiadomia ninieyszem, iż po ś. p. Wiktoryi z Gadomskich Corde, na żądanie pełnoletnich Sukcessorów dnia 15 Grudnia 1828 roku o godzinie 9tey zrana w domu Nro 510 przy ulicy Floryańskiey, odbędzie się publiczna Licytacyia pozostałych ruchomości, iako to: sukien, bielizny, szkła, porcellany, mebli, miedzi, zegarów, win starych, sreber, kosztowności, brylantów i pereł; chęć przelicytowania maiący, zechcą się w gotowe pieniądze zaopatrzyć.

W Krakowie dnia 9 Grudnia 1828 r. Ignacy *Rogalski*.

Przekonawszy się, że Leśniczy w Dobrach moich Wola Justowska przy sprzedaży lasowey częścią zadatkami, częścią pożyczką, i różnemi sposobami od wielu osób pieniądze pobrał; ostrzegam przeto wszystkich kogo to dotyczeć może, że żadnych pożyczek i pretensyy do tego Leśniczego, lub gdyby się to i na innych moich Officyalistów okazało, płacić nie będę. — W Krakowie dnia 6 Grudnia 1828 r.

Joanna z Wielowieyskich, Hr. *Ledóchowska*.

W przedostatni Poniedziałek, to iest dnia 24 Listopada r. b. między godziną 1wszą i 2gą z południa zginęła suka Wyżlica; właściciel teyże sądząc, iż się tylko chwilowo zabłąkała, tydzień oczekiwał iey powrotu; gdy się dotąd nie znalazła, podaie do publiczney wiadomości opis tey suki: na tarantowym dnie ma wielkie kasztanowate płaty, zawiesista, mocno zbudowana, i powodu niedawnego oszczenienia się piersi teyże są dużo obwisłe, na brzuchu ma wyrostek wielkości orzecha włoskiego nieporosły siercią i koniec ogona biały. Ktoby takową znalazłszy, pod Nmer. 553 przy ulicy Floryańskiey do domu JW. Adama Siemońskiego do Sklepu W. Piechockiego przyprowadził, odbierze w nadgrodę Złp. 50.